

Приморске новине

ЛИСТ ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО

ГОДИНА XVI

БРОЈ 332 — 333.

1 ДЕЦЕМБАР 1987.

ЦИЈЕНА 100 ДИНАРА

● СВЕЧАНО ПРОСЛАВЉЕЊЕ ДАН ОСЛОБОЂЕЊА БУДВЕ

ДЕЦЕНИЈЕ КАО ВЈЕКОВИ

СВЕЧАНОМ сједницом Скупштине општине Будва и органа друштвено-политичких организација, (одржана 22. новембра), којој су присуствовали делегације братских општина Велике Плане, Охрида, Пакраца и Макарске, суседних комуна — Цетиња, Котора и Бара, народни хероји Љука Вучинић и Бранко Ковачевић, првоборци из нашег краја, чланови Савјета Републике и други уважени гости, прослављене су 43 године живота, рада и развоја у слободи и 50 година од доласка Јосипа Тита на чело Комунистичке партије Југославије.

Пошто је Владо Дулетић, предсједник СО Јадрана, госте, **Ђорђе Прибилић**, предсједник Општинског комитета СК је прочитао уводни реферат. Подсећајући на 22. новембар далеке 1944. године кад су борци Вокељске ударне бригаде донијели слободу у наш крај, на дане када су комунисти у Петровцу, Светом Стефану и Будви стекли симпатије народа и изборили углед бескомпромисних бораца за слободу и равноправност, на тешке ратне дане као и на године обнове, он је истакао:

ношићу и свим условима заједан савремени и разноврсни живот, тако да постајемо све интересантнији и пријателји за досељавање многих трајана из других дјелова наше земље.

Нераскидива повезаност и истовједност интереса радничке класе и читавог народа Југославије омогућила је да остваримо тако крупне резултате у релативно кратком периоду. Оно што нијесмо успјели да постигнемо кроз вјекове, створили смо за протекле 43 године живота у слободи изградијући нове самоуправне социјалне ствари.

СОЛИДАРНОСТ

У ПИСМУ које су учесници Свечане сједнице Скупштине општине и друштвено-политичких организација упутили Предсједништву Социјалистичке Федеративне Републике Југославије и Предсједништву Централног комитета СК Југославије, а које је прочитала ученица Весна Медићовић, између остalog стоји:

Празник ослобођења наше Општине је прилика да се још једном у мислима вратимо у дане прошлости и у њима потражимо и нађемо нове снаге и путоказе за савладавање наредних задатака.

Сјесни смо да постигнути резултати који ће доћи са-ми од себе и знајмо да за то поштовање и захвалиност дугујемо генерацијама које крвљу својом исписаше најсјетљије странице наше славне прошлости.

Челичну вољу да истрајемо у социјалистичкој изградњи, улива нам сазнање да је све што смо постигли урадено рукама наших најимара, наших братских народа и народности.

Зато и нећemo дозволити да реакционарне снаге прошлости угрозе тековине Револуције и ометају самоуправни развој земље.

Ми са поносом истичемо да је традиција овога краја слободарска.

Ехо Октобарске револуције имао је и овде одјека стварањем прве комунистичке општине на Јадрану. Пламен који су тада запалили петровачки комунисти, никада се није угасио.

Будва, некад неразвијена комуна, данас израста у праву метрополу југословенског туризма.

Велелепни туристички објекти, пјешчане плаже, чисто море — представљају веома атрактивно подручје, како за домаћег, тако и за иностраног госта.

Не можемо да се не вратимо на 15. април 1979. године када је природна стихија учинила да живот у Будви стане. Катастрофални земљотресом разорена су древна здана будванског града, Петроваца, хотела, школе, куће.

Али, као и до тада у сличним ситуацијама, народи Југославије су притеклји у помоћ и на дјелу потврдили да солидарност и заједништво одолијевају свим стихијама. Од тада Будвани са поносом истичу:

„Живот нам је вратила најна Југославија“.

● СВЕЧАНОСТ У ПЕТРОВЦУ

Библиотека и читаоница

Петровац је поново добио место где се љубитељи писане ријечи могу окупљати и у пријатној атмосфери, уз пројекционе изложбе слика проводити вријеме. У новосаграђени Дом Црвене комуне поново се уселила библиотека са читаоницом која је преко двадесет година била место окупљања, дружења и договора многих генерација Петровчана.

На свечаности, 23. новембра, уз Дан ослобођења града, окупило се много посетилаца који су дошли да присуствују једном лијепом културном догађају. Отварајући библиотеку, која носи име Стефана Митрова Љубишће, Стијепо Грговић је појесетио на славне дане прошлости, а глумац Горан Матовић је надахнуто говорио цитате о библиотекама и књизи. Програм је настањен кратким концертима, који је на виолончелу извео Алекса Асановић и рециталом лубавне поезије који су извели глумица Переца Мартиновић и Горан Матовић. Публика је са уживањем пратила кратки али пребрани избор стихова и музике.

У просторијама Музеја, где је изведен програм, постављена је изложба радова, (вез на сликарства) Надежде Радовић из Котора, инспирисана Титовом личношћу и његовим активностима у покрету несврстаних.

Б. ЛИЈЕШЕВИЋ

Са отварања библиотеке у Петровцу

СВОЈИМ ЧИТАОЦИМА, САРАДНИЦИМА И СВИМ ГРАЂАНИМА И РАДНИМ ЉУДИМА ОПШТИНЕ БУДВА НАЈСРДАЧНИЈЕ ЧЕСТИТКЕ УЗ

29. НОВЕМБАР — ДАН РЕПУБЛИКЕ

КУЛТУРНО—ИНФОРМАТИВНИ ЦЕНТАР — БУДВА

РЕДАКЦИЈА „ПРИМОРСКИХ НОВИНА“

РАДНИМ ЉУДИМА И ГРАЂАНИМА ОПШТИНЕ НАЈСРДАЧНИЈЕ ЧЕСТИТАМО

29.

НОВЕМБАР —
РОЂЕНДАН НАШЕ РЕПУБЛИКЕ

СКУПШТИНА
ОПШТИНЕ

БУДВА

Приморске новине

Лист ССРН општине Будва. Уређује: Редакцијски колегијум. Главни и одговорни уредник: ВЛАДИМИР СТАНИШИЋ. Издавач: Културни центар Будва. Адреса редакције: „Приморске новине“ — Будва, телефон: 41-194 — Број жиро рачуна 20710-603-1809 код СДК Будва — Штампа: ИШРО „Обод“ — Цетиње. Претпоставка: годишња 3200 динара за иностранство 30 динара. — Рукописи се не враћају

(наставак са прве стране)

њије Прибиловић је истакао да је обнова како стамбених тако и привредних и културних објеката у нашој комуни изведена на прави начин, тако да је наша комуна данас много богатија него што је то била приређење природних сила пре скоро девет година. С тим у вези он је истакао:

— Квалитетно опредмењене програма обнове и изградње и, с тим у вези, ефикасно отклањање последица природне стихије доприњели су реафирмацији туристичког угледа Будве, који је у годинама послије земљотреса био озбиљно пољујан. Тако су већ у 1985. години надмашени рекордни туристички резултати остваривани у периоду прије катастрофалног земљотреса из 1979. године.

... У низу инвестиционих подухвата па плану обнове и изградње, свакако најважнији, и, уједно, најделикатнији аздацак јесте санација и ревитализација Старог града Будве и осталог споменичког фонда. Без потпуне и квалитетне реализације тог задатка, тешко би се могао замислити даљи привредни, односно туристички успон општине. Јер, Стари град — као јединствена архитектонска и урбанистичка целина — и бројни други културно историјски споменици дају Будви обиљежје првосредног културног центра у туристичке атракције. Такво сазнање наметнуло је обавезу да се обнова овог старог градског језгра обави на плански и организован начин. Усвојењим концептом обнове и ревитализације није предвиђено само просто враћање оних функција и намјена које је стара Будва имала прије земљотреса, већ даље, знатно шире и разноврсније обогаћивање њеног садржаја у складу с дугорочним интересима развоја туризма на нашем подручју.

Посебно је значајно што се санација Старог града веома квалитетно и ефикасно одвија, тако да је сада сасвим извршено да ће конструтивна санација свих објеката као и поплочавање улица бити завршено до почетка наредне туристичке сезоне. Паралелно са успешином обновом старе Будве изводе се радови на ревитализацији манастирских комплекса и врше се интензивне припреме за санацију осталог споменичког фонда.

Говорећи општим о револуционарном дјелу друга Тита, Ђорђије Прибиловић је рекао:

— Титовом револуционарном дјелу увијек ћемо се враћати изнова, као богатој ризници многих историјских истини. То не треба да чинимо апологетски и дотматским приступом, већ свестраном стваралачком и утемељеном марксистичком ана-

лизом, како је то Тито чинио у свим преломним етапама наше револуције. Управо на тим историјским раскршћима Тито је увијек знао правац и пут којим је требало иći.

И данас на прагу 21. вијека и у вријеме тешке друштвено-економске кризе која потреса нашу земљу морамо се присјетити како је СКЈ, како је Тито вукао позе у одсуству тренуцима. Морамо своју активност прецијети у радничку класу и народ јер је наша Партија све што је остварила могла је то зато што је нераскидиво била везана за широке радне и народне масе. Јединство и енергично СКЈ у целини и сви његови дјелови морају као што је Тито радио до сржи разобличити све националистичке и друге непријатељске настрадаје на наш систем социјалистичког самоуправљања и вући одлучне конкретне потезе, јер само тако се стиче и јача узглед Савеза комуниста у масама.

Сасвим је изврсно да је најбољим одбрана курса и суštine наше револуције, а тиме и личности и револуционарног дјела Јосипа Броза Тита, брже и одлучно пре владавање садашње економске кризе и развој социјалистичког самоуправљања, стварањем неопходних услова за успјешан и стабилан друштвено-економски развој и даље обогаћивање социјалистичке самоуправне демократије. За социјализам и наш укупни развој нема веће опасности од стагнације и спаљивања у мјесту. То морамо превазићи ангажујући све расположиве материјалне и људске потенцијале нашег друштва, јер то је наш дуг према тековинама наше револуције и непралазном Титовом дјелу.

За учеснике Свечане сједнице потом су ђаци Основне школе „Стефан Митров Ђубишић“, женска кlapa „Хармонија“ и мушки хор из Будве извели пратогдан програм.

С. Г.

● СКУПОВИ

САСТАНАК
ТЕХНИЧКЕ
КОМИСИЈЕ ЈРТ

У ХОТЕЛУ „Аvala“, 18. и 19. новембра, одржан је састанак техничке комисије Југословенске радио-телевизије, коме је предсједавао Фахрудин Балвановић из Сарајева.

Техничко особље југословенских телевизијских центара на дневни ред имало је извештаје са међународних скупова у Риму, Минхену, Стокхолму и Бриселу.

Ова Комисија ЈРТ анализирала је и овогодишње телевизијске преносе: затребачку „Универзијаду '87“, „Неум '87“ и „Тактоон '87“, који је недавно одржан у Новом Саду.

С. П.

ЈАДРАНСКИ САЈАМ — БУДВА
СВОЈИМ ПОСЈЕТИОЦIMA И СТАНОВНИШТВУ ОПШТИНЕ ЧЕСТИТА

29. НОВЕМБАР — ПРАЗНИК РЕПУБЛИКЕ

● НА МАРКСИСТИЧКОЈ ТРИБИНИ ГОВОРИО ШТЕФАН КОРОШЕЦ

На граници - хиперинфлације

Штефан Корошец говори у Будви

НАША економска криза је узрокована и ослабљеном политичком ситуацијом у готово свим дјеловима Југославије. Као свака криза у прошlosti и ова је један нов изазов за нове идеје и нове кадрове, рекао је 19. новембра на Марксистичкој трибини — актуелности, Штефан Корошец, члан Предсједништва ЦК Савеза комуниста Југославије.

Говорећи даље, Корошец је рекао:

— По мом дубоком убеђењу, промјене у привредном и политичком систему на миран начин, без потреса, неће моћи да се изврше. Очito у нашој земљи, поред Косова, које већ дуги низ година дестабилизује Југославију, централни проблем је висока инфлација, која се приближава граници хиперинфлације. Вишегодишња криза у земљи поткопава наш економски и политички систем. Дугорочни програм економске стабилизације не даје оне резултате које смо очекивали, а на све то накалемио се и процес ерозије морала, што све утиче и на положај наше земље у свету.

Стари новинари о Југославији све чешће негативно пишу, као земљу која улази у дубоку привредну и друштвену кризу. Оваква гледања смањују утицај и СК на радничку класу.

На 13. конгресу СК смо дали јасне смјернице за остваривање стратегије технолошког развоја Југославије, као и бржег развоја агрокомплекса, али се ови циљеви не остварују жељеним темпом.

Криза се из дана у дан продубљује. Задњих пет година продуктивност у земљи је опала за 7 одсто. Заостајмо све више у технолошком развоју. У развијеним земљама тај процес иде бржим коракима напријед, као и у неким социјалистичким земљама. Ово кажем, јер имам у виду суседне земље, Италију, Аустрију, Мађарску, па и Грчку. Изнијеју један примјер. Словенац је прије десетак година имао куповну моћ у односу на Италијана 80 одсто, а данас је ћељова куповна снага у односу на истог сусједа свега 42 одсто. Та цифра је још нижа у другим републикама и по-крајинама.

Настављајући даље, Корошец је рекао да је, незапосленост велики проблем јер право на рад по Уставу имамо сви, али се ово уставно начело не остварује дуги низ година. Морамо се оспособити, нагласио је Корошец, да рјешавамо и овај проблем. Трећи губитак у Југославији се наставља. По деветомесечном обрачуни, Југославија је забиљежила 2217 милијарди динара губитака. Много и за развијеније земље.

Због великих дугова, припућени смо да радимо нови програм дугорочне економске стабилизације у који смо укључили 460 експерата разних струка. Потребан нам је програм који ће дати резултате, и који ће имати мобилизаторску снагу. Мјере морају да буду одмјерене и осмишљене. То је врло сложен задатак. Где је ту улога СК? Он се мора брже прилагођавати ситуацији. Мора имати више иницијативе и не смије да гледа ствари са стране. СК се мора наметати као стваралачка снага. У свему овоме треба кориговати и понапањају појединачних чланова СК. Свима је јасно, да су неопходне мјере и за спречавање даљег пада животног стандарда. Све је ово могуће једном савременом организацијом рада и уз давање замаха самоуправним односима, који су у посљедње вријеме у стагнантном процесу.

Парола ослонца на сопствене снаге била је некада добра, али она данас у условима тржишне економије за коју смо се опредијелили не може опстати. Морамо се још брже отварати према сусјету, као што то увек чине Кина, СССР, Чехословачка, Мађарска, рекао је између осталог, Штефан Корошец.

С. Паповић

● СЈЕДНИЦА СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ

ПЛНОВИ И ЗА—СЕЛА

ЗАЈЕДНИЧКА сједница свих вијећа Скупштине општине одржана 17. новембра, протекла је у знаку одлучивања о приступању и згради тридесет планова уређења свих села на подручју наше општине. Како је и било предвиђено Програмом рада Скупштине, ради заштите амбијентално вриједних села, у којима је у посљедње вријеме све присутне бесправна градња, приступиће се изради планова уређења мањих насеља — села: Пријевор, Марковићи, Стапишићи, Чучуци, Кулачче, Крастец, Дробићи, Мажићи, Челобрдо и Бенаши, Рађеновићи и Тудоровићи, Дивановићи, Катун и Режекићи, Сеопе, Близикуће, Ријека Режекића, Ивановићи, Лапчићи, Побори, Брајини, Жуковица, Брда, Новосеље, Подбабац, Свињишта, Ђурини, Голубовићи, Кањони, Калудерац, Подострог и Андревићи. Истом одлукум забрањен је промет земљишта на подручјима која ће обухватити будући планови. Припреме послове ће урадити Општинско одјељење за урбанизам, комунално-стамбене послове и катастар, а средстава за израду планова уређења обезбиђени су СИЗ за комунално-стамбене послове и Скупштина општине.

Скупштина је донијела и одлуку о приступању изради измјене и допуње Детаљног урбанистичког плана Петровац од 14. децембра 1983. године. Основни разлог за покретање поступка измјена и допуње плана је неопходност усаглашавања плана са катастарским подлогама након завршеног излагања на јавни увид по-датака о непокретностима за катастарску општину Петровац.

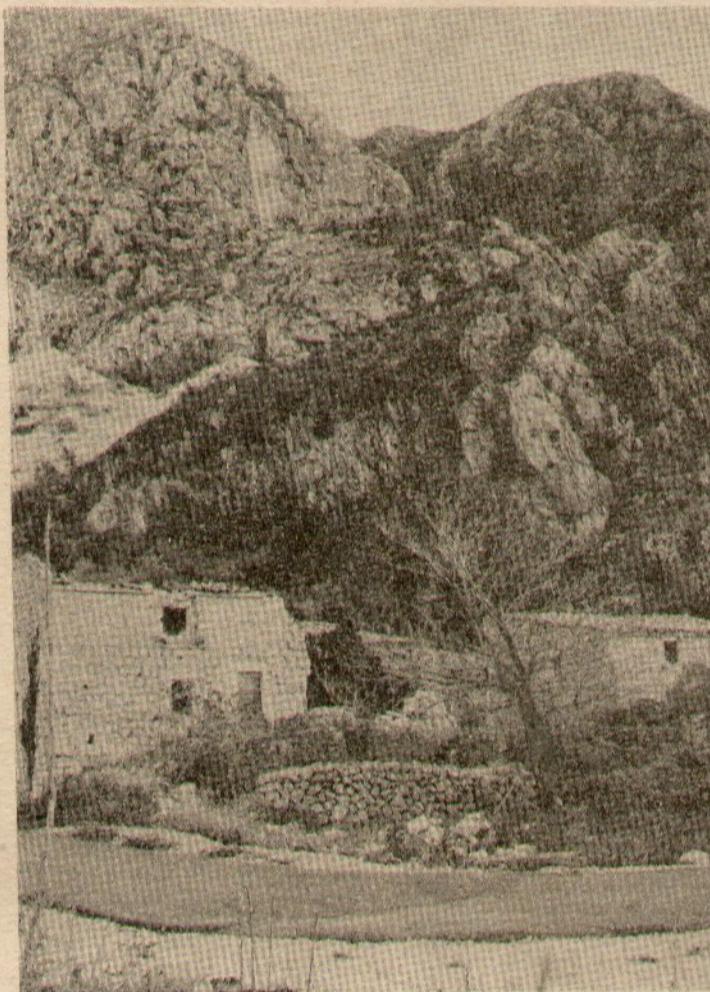
Прихваћен је Договор о начину и условима преноса права коришћења и располагања на Републичким секретаријатима за унутрашње послове, пословних објекта, средстава опреме, станове и средстава за стамбену изградњу на којима је имао право коришћења и располагања на дан 31. децембра 1985. године општински орган унутрашњих послова.

Информација о мјесту, улози и задацима Ауто-мото друштва Будва у остваривању туристичких програма општине и остваривању целине друштвених задатака којима се бави, није разматрана, јер представник Ауто-мото друштва Будва није присуствовао сједници Скупштине!

За општинског јавног првобранисца поново је именован Бранко Вуксановић, а за делегата СО Будва у Скупштину Републичке СИЗ електропривреде именован је Драган Секулић, уместо Рада Ратковића који је разрешен на лични захтјев због обимности послса који обавља.

Делегатима је достављена и тражена допуна информације о бесправној градњи са именима лица која бесправно граде и против којих су поднијете кривичне пријаве.

- Најатрактивнија села у нашој комуни биће урбанизована
- Да би се спријечила дивља градња забрањен је промет земљишта

Ускоро градња по плану: Тудоровићи

УСВОЈЕН РЕБАЛАНС
БУЏЕТА ОПШТИНЕ

На одвојеним сједницама Вијећа удруженог рада, Вијећа мјесних заједница и Друштвено-политичког вијећа, делегати су усвојили одлуку о измјени Одлуке о буџету Општине Будва за 1987. годину. Ребалансом буџета планирани су изворни приходи од 1.648.000.000 динара што представља повећање од 193 одсто у односу на претходну годину. Одлука о ребалансу буџета је донијета због непланирано високог раста извршних прихода буџета, у којима највише учествују порез на промет и приходи од грађана. Највећи дио расхода буџета намијењен је за рад органа управе — 1.020.200.000 динара.

Вијеће удруженог рада и Вијеће мјесних заједница су усвојили најпре одлуку о одређивању локалних — некатегорисаних путева у општији употреби и најпре информације о функционисању туристичке дјелатности грађана за пружање услуга смјештаја и исхране туристима — туристичких услуга на подручју општине у 1987. години са предлогом мјера за 1988. годину. Ови најприје биће на јавној расправи, на кон које ће их ова вијећа усвојити.

Усвојена је Информација о остваривању социјалне политике и заштите, а по предлогу Извршног одбора и дискусији више делегата,

Васо М. Стапишић

● ОДГОВОР ИЗВРШНОГ ОДБОРА СО НА ИЗЈАВУ МАРКА ОРЛАНДИЋА

БУДВА НИЈЕ
ПРИМЈЕР
ДИВЉЕ
ГРАДЊЕ

ИЗЈАВА Марка Орландића, члана Предсједништва ЦК СКЈ, на недавној сједници Централног комитета СК Црне Горе на којој се расправљало о остваривању уставности и законитости, у којој је нагласно да је бесправна градња посебно изражена у Будви и Улцињу и да је сам тражио интервencију Републичког комитета за урбанизам, није остала без одјеска у нашој општини. Сматрајући да стварно стање демантује тврдњу Марка Орландића и констатујући да у овом периоду у Будви има много мање случајева „дивље“ градње него у ранијем периоду, Предсједништво Општинског комитета СК је затражило од Извршног одбора Скупштине општине да у циљу утврђивања стварног стања и објективног информисања јавности, уради детаљну информацију у вези бесправне градње и уоште заштите градског грађевинског земљишта са аспеката различитих субјеката као и са упоредним табелама за претходне извештајне периоде.

У одговору Извршног одбора Скупштине општине, који је подијељен делегатима прије почетка сједнице Скупштине општине, истиче се да је Скупштина општине Будва на сједници од 25. септембра разматрала и усвојила Информацију о бесправној градњи на територији општине за период јануар-септембар 1987. године и да се поред појединачних појава бесправне градње може с пуном одговорношћу констатовати да је стање на подручју општине задовољавајуће.

„У вези посебног интересовања Марка Орландића за бесправну градњу на територији општине Будва (насеље Буљарица, Лучице, Јаз) преко Републичког комитета за урбанизам, грађевинарство и комунално стамбене послове Титоград, Извршни одбор објављештава Скупштину да је у вези с тиме извршена посебна контрола како од стране Општинског одјељења за инспекцијске послове тако и од (републичког грађевинског инспектора, те да резултати те контроле нијесу дали основа нити доказа о постојању које чињенице која би потврдила сумњу у постојање бесправне градње на том подручју, а која би била забрињавајућих размјера и изван контроле надлежних органа управе. То из разлога што записник о извршеној контроли на том подручју говори о бесправној градњи у општини Будва са пуно више афирмативности него што је то учињено на самој сједници Скупштине општине поводом усвајања редовне информације о бесправној градњи“ — стоји у одговору Извршног одбора СО.

В. М. С.

ПОВОДОМ
29. НОВЕМБРА

ЧИТАОЦИМА
НАШЕГ ЛИСТА
СРДАЧНЕ
ЧЕСТИТКЕ
УПУЋУЈУ

КОМПАС —
ЈУГОСЛАВИЈА
ПОСЛОВНИЦА
БУДВА

ГЕНЕРАЛ-
ЕКСПОРТ
БЕОГРАД
ООУР ЈУГТОУРС
ПОСЛОВНА
ЈЕДИНИЦА

БУДВА

ООУР БУДВА
РЈ „ПАЛАС“

ПЕТРОВАЦ

ЈАТ
РО ЗА ВАЗДУШНИ
САОБРАЋАЈ
ООУР
КОМЕРЦИЈАЛНА
ДЈЕЛАТНОСТ
И УСЛУГЕ

БУДВА

ТУРИСТИЧКИ
САВЕЗ
ОПШТИНЕ

БУДВА

● АКЦИЈА СИНДИКАТА

СТАНОВИ ЗА РАДНИКЕ У БУДВИ

● Они радници који су у Будви или Светом Стефану својевремено добили плацеве, а нису на њима градили добиће станове у Будви

● Биће укупно изграђено 82 стана

На проширеој сједници Општинског вијећа Савеза синдиката, 4. новембра разматрана је могућност градње 82 стана по најповољнијим условима које треба да добију најугроженији радници из наше општине.

Предсједник ОВСС, Видо Валић, упознао је присутие како је текла акција око обезбеђивања плацева солидарности. У том смислу у Петровцу је акција успјела, али на подручје Будве и Светог Стефана она је застала, иако је започета прије више година. Прихваћена је идеја, да се у Будви гради зграда уз учешће свих заинтересованих за рјешавање стамбеног питања, који су по основу ранијих критеријума добили плацеве солидарности. Од плацева се одустало.

Ирена Половић, предсједник Комитета за урбанизам, упознала је заинтересоване о могућности добијања неколико локација, и истакла да је најповољнија она код ОШ „Стефан Митров Љубишић“, где се може гратити зграда са 136 станови. Вишак би се понудио радним организацијама по тржишним цијенама квадратног метра стамбене површине.

Драган Недовић је у име „Елмоса“ рекао, да ће они моћи у садашњој ситуацији завршити те станове по цијени од 360.000 динар по квадратном метру. Оваква цијена је заиста више него по-вртна, када се зна да је цијена једног квадратног метра стамбене површине и већа од милион динара.

Послије разговора у Предсједништву, заинтересованих за градњу ове зграде, Предсједништво је нешто касније донијело одлуку да се уступи градња ове зграде „Елмосу“ из Будве.

П. С.

У Петровцу се гради на плацевима солидарности

(Не) оправдане сумње делегата у намјену становиа будућој згради у насељу под Дубовицом

,КОГА УЈЕДЕ ЗМИЈА...“

ПРЕДЛОГ рјешења о одузимању земљишта и давању Стамбеној и штедио-кредитној задрузи „Елмос“ ради изградње стамбене зграде у насељу Под Дубовицом за потребе 82 радника који су раније требали да добију плацеве за индивидуалну градњу, па је то рјешење касније преиначено у градњу стамбене зграде, изазвала је расправу на сједници Вијећа удруженог рада.

Нико, наравно, у „радничком“ вијећу није био против рјешавања стамбених потреба радника из удруженог рада наше општине, али је изражена бојазан да се не попови ситуација као код изградње стамбених зграда у насељима Под Дубовицом и Ивановићима, када је земљиште дато под по-вртним условима ради рјешавања стамбених потреба радника, а затим умјесто радничима добар дио тих становиа продајат на тржишту — викендацима.

Након дискусије у којој су поред више делегата учествовали начелник Општинског одјељења за урбанизам, потпредсједник Извршног одбора СО и предсједник Општинског вијећа синдиката, који су нагласили да је намјена ових становиа строго одређена, да су већ познати власници будућих становиа, да су то 82 радника која су раније била добијила плацеве за индивидуалну градњу, а сада су се након промјене (стамбена зграда уместо индивидуалних зграда), определили да своја средства удруже у Стамбену и штедио-кредитну задругу „Елмос“, и да је искључена била каква могућност да се неки од ових становиа прода на тржишту, након чега су делегати донијели рјешење о давању земљишта. Закључено је, ипак, да се за наредну сједницу Вијећа удруженог рада припреми посебна детаљна информација о градњи ове стамбене зграде.

В. М. Станишић

НОВИ БЕОГРАД — БУДВА

МИЈЕЊАМ ДВОСОБАН КОНФОРАН СТАН СА ЦЕНТРАЛНИМ ГРИЈАЊЕМ И ТЕЛЕФОНОМ ЗА ОДГОВАРЉУТИ У БУДВИ.

ТЕЛЕФОН: 011/681-837

ХТО „МОНТЕНЕГРОТУРИСТ“ ОУР „БУДВА“

ЧЕСТИТА СТАНОВНИЦИМА ОПШТИНЕ

29. НОВЕМБАР

● ХРОНИКА СУП-а

ГДЈЕ СЕ КРИЈЕ ВАРАЛИЦА ДУЛЕ?

ГДЈЕ се крије Душан Јаћимовић, (32), звани дуле, самостални сакупљач секундарних сировина из Пурова, општина Јучјани — питање је, на које, бар за сада, безуспјешно настоје да одговоре истражни органи у Црној Гори. Окружни суд у Титограду је прије неколико дана издао наредбу за привођење овог опасног варалице који је током прошле и ове године „оперисао“ на подручју Црне Горе, када је више радних колективи оштетио за преко 20 милиона динара.

Досије необичног превозника, којему за сада нема ни трага, а који смо недавно представили у будванском СУП-у је подебео. Овај „пословник“ човјек се прошле године појавио на подручју наше општине где се интензивно градило и у друштвеном и у приватном сектору. Постао је удруженик занатске задруге „Приморје“ у Будви, прилагојући уредна документа о томе да је самостални сакупљач секундарних сировина. Но, убрзо је открио своје право лице. Користећи неправилно најубџенице фирме у коју је ступио, оштетио је „Приморје“ за преко 10 милиона динара. Због таквог рада је у Будви и ухапшен, поведен је истражни поступак и он се обрео у затвору. Наводно, није провео иза решетака колико је требало, јер је уз помоћ вјештака успио да неким отпадом који је посједовао компензира штету „Приморју“.

И Душан, који је очгледно заволио Будву, појављује се у овом граду почетком ове године. Опет су у игри најубџенице, овог пута најављују разну робу а потом је продаје. Са најубџеницом занатске задруге „9. мај“ из Кнића најављују секундарне сировине са отпада секундарних сировина Зрењанин — Откупна станица у Будви, у вриједности од 4,9 милиона динара. Робу одмах продаје „Косово-сировини“ у Никшићу по благателним цијенама и за готовину.

Јаћимовић потом одлази у Цетиње у занатску задругу „Слога“. За вријеме разговора са директором задруге, док је овај био у клозету, краде са стола више појубџеница ове фирме које вјешто фалсификује. Набавља овако осам вриједних аутомобилских гума којима плаћа услуге приватним превозни-

цима чиме је оштетио „Слоплу“ за 1,3 милиона динара. Са најубџеницама исте фирмe одлази у Колашин где од тамошње „Велетрговине“ узима робе у вриједности од 2,6 милиона динара.

Душан Јаћимовић је оштетио и ООУР „Јадран-трговина“ у Будви. У продавницима овог колективи купују је замрзивач, већ машину и још неке ситнице у вриједности од 540.000 динара на основу неважећих поруџбениница задруге из Кнића.

Да би успјешно могао да „ради“ Јаћимовић је користио кола „рент а кар“. Од пословнице Јуђубањског „Компаса“ у Будви узео је „заставу 128“ на најубџеницу задруге из Кнића коју је возио мјесец дана. Неплатни рачун „Компасу“ износи 630.000 динара. Од титоградске пословнице београдског „Ависа“ у Јуву узима „кадет“ који никад није вратио.

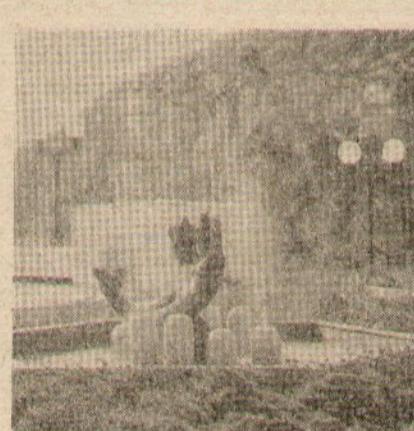
Био је то веома чудан човјек, каже Зоран Шпадић, начелник СУП у Будви. — Имао је највише лице, али испоставило се да се испод те маске крије опасни преварант.

За вријеме боравка у Будви (на волшебан начин је нестао почетком главне сезоне) Душан Јаћимовић је боравио у хотелу „Спландид“ у Бечићима. Живио је, кажу, на високој нози: био је окружен пријатељима и пријатељицама којима је плаћао високе цехове. За једну ноћ је, кажу, трошио по 300, па и 400.000 динара.

Гдје се сада крије Јаћимовић, тешко је рећи. Чују се гласови да је прешао грајанду, а на другој страни се прича како сада „оперише“ на подручју Србије. Но, то су непотврђене приче, а истину би требало да кажу истражни органи, којима је овај преварант задао доста муке до сада.

ПРИЗНАЊЕ „ПАЛАСУ“

— Наш хотел „Палас“ у анкети гостију скандинавских земаља агенције „Спис“ из Копенхагена, већ двије године добија ласкава признања. Њихови гости наш хотел су прогласили најбољим хотелом, у преко тридесет земаља свијета, рекао нам је Златко Вукелић, шеф продаје у Радној јединици „Палас“ у Петровцу на мору.

СРДАЧНЕ ЧЕСТИТКЕ
УЗ ДАН РЕПУБЛИКЕ
КСРО „ЈУЖНИ ЈАД-
РАН“ ООУР
— НОВОГРАДЊА
— ВОДОВОД
— КОМУНАЛНЕ ДЈЕ-
ЛАТНОСТИ
— ЗЕЛЕНИЛО
— ОДРЖАВАЊЕ
СТАНОВА

ЗАЈЕДНИЧКА СТРУ-
ЧНА СЛУЖБА
СИЗ ПРЕДШКОЛ-
СКОГ И ОСНОВНОГ
ОБРАЗОВАЊА
СИЗ НАУКЕ И КУЛ-
ТУРЕ
СИЗ ЗА ФИЗИЧКУ
И ТЕХНИЧКУ КУЛ-
ТУРУ

ПРИРОДНО
ЉЕЧИЛИШТЕ
„4. ЈУЛ“ ПЕТРОВАЦ

„ЗЕТА - ФИЛМ“
РАДНА ОРГАНИЗА-
ЦИЈА ЗА ПРОМЕТ И
ПРОИЗВОДЊУ ФИЛ-
МОВА

БУДВАНСКА
ОСНОВНА
БАНКА

ДОМ ЗДРАВЉА
БУДВА

● ПРИЛОГ УЗ ПРАЗНИК

ЛОГОРАШИ ЧЕТВРТЕ КЛАСЕ

Цијена слободе се ничим не може мјерити. То најбоље знају они који су слободу губили и годинама живјели у жицама, лишени људског достојанства и индивидуалности, претворени једноставно у бројеве.

Генерације рођене и одрасле у слободи тешко то могу схватити. Зато приче о животу у ропству и њежни, топли и чежњиви стихови о слободи, који су обично у ропству настали, у којима се слобода упореује са сунцем јарким, са бистрим изворм, са најдржаком љубављу, никад нијесу на одмет за нараштаје стасале у слободи.

Управо је то и био повод да, на Дан ослобођења наше општине, поведемо разговор са нашим суграђанином **Васом Марковићем**, једним од многих који су осјетили сву горчину живота у ропству, и то оном најсировијем којег историја до данас позна — фашистичком.

— Априла 1941. године као 22-годишњи младић упутио сам се из Ковина, где је моја фамилија тада живјела, да се јавим војном одјеку у Шетину, ради мобилизације. Било нас је шесторица Црногорца — мање-више једногодишњака. Одлучили смо да идејмо пјешке преко Влашког поља, ухватимо се Космаја и даље планинама за Црну Гору. Кренули смо ноћу. Дунав смо прешли украденим чамцим. Већ у Смедереву смо видјели злу прилику: југословенска војска је била у расулу, капитулација је на прагу. Ипак смо продужили и дошли до Влашког поља када пролази главни магистрални пут кога је требало пренети. Но, то је било немогуће, јер се цестом кретала непреглдна колона њемачких аутомобила, борних кола и тенкова. Вратили смо се у мањим групама. Ја и мој рођак **Блажко Марковић** нашли смо на њемачку патролу, и пошто нијесмо имали никаквих исправа, били смо ухапшени. Послије једнодневног задржавања у Ковину наступио је „ход по мукама“: Панчево — Вршац возом, сточним вагонима, а од Вршца до Темишвара у логор Саколос, пјешке, бос, април мјесец по снijегу и сусињици. Тамо: шест дана на голој пољани без хране и воде. Затим, поново сто чини вагони, преко Пеште, Бече, у логор Бохолт у сјеверној Њемачкој, где сам провео четири зле године.

У логору је владао режимом сличан режимима у осталим логорима у Њемачкој. Било насе је 2000 Југословена. Услови рада су били веома тешки. Радно вријеме је зависило од воље послодавца. Дневно смо добијали 100 грама хлеба од мекиња и меласе шећерне репе. Није био риједак случај да су људи исцрпљени глађу и напорним физичким радом падали у несвијест. Само за 15 дана од глади је умрло 180 логораша. Њемци би нас тукли и називали саботерима. — Ми смо за њих били логораши IV класе, такозване „балканске свиње“. Марта 1942. године имао сам 49 килограма тежине.

Заробљеници који су радили ван логора редовно су

преносили вијести савезничких радио станица. Највеће интересовање владало је за догађаје у домовини. У почетку се знало само толико да је у Југославији по чео оружани отпор против окупатора. Јер више од годину дана радио Лондон је упорно величао заслуге краљевског министра Драже Михаиловића у борби против Хитлера. Ни преко радио Москве није могло пишти више да се сазна. Тако

Васо Марковић

је повремено хватање емисије радија Слободне Југославије омогућило заробљеницима да схвате ко су ту људи који су почели борбу, какав је прави циљ и карактер те борбе. Логораши, реакционарно настројени, покушавали су да демантују ове вијести. Позивајући се на вијести радио Лондона упорно су оспоравали постојање било каквог отпора у земљи, сем оног који води Дражка. Врло активни, реакционари су у логору успијевали да дезоријентишу велики број заробљеника.

Но, и поред свега, истински борби у земљи продирала је све више, па је већ почетком 1943. формиран илегални антифашистички одбор. Одбор је бројао седам чланова, међу којима је био и наш саговорник **Васо Марковић**.

Послије формирања овог тијела рад је кренуо много организованije и брже. Већ до краја године било је поznato свим заробљеницима каква се борба води у Југославији. Крајем 1943. и почетком 1944. године, стигле су из Осијабричког логора и прве политичке директиве. Свакодневни политички рад доприносио је да се људи масовно опредијеле за НОП.

Логор је ослобођен 19. априла 1945. године. Ослободила га је 9. америчка армија.

Васо Марковић се после-дни вратио у домовину, јер је био у штабу за депортацију заробљеника.

Владимир Станишић

● СА СВИХ СТРАНА
— УКРАТКО

СМЈЕНА У
„РАЧИЦИ“

Директор ООУР „Рачица“ у Тивту, Батрић Петровић, смјењен је с дужности, док су самоуправни органи овог колектива распуштени.

Овакву одлуку донијели су недавно делегати сва три вијећа Скупштине општине Тиват. Радници Индустриске грађевинске материјала „Рачица“, су, наиме, још у марта ове године изгласали неповјерење директору Петровићу. С друге стране — нарушени су друштве и пословни односи.

Да би се стање промијенило на боље у „Рачици“, која послује у саставу београдског „Металсервиса“, уведене су времене мјере. За предједника привременог Пословног одбора изабран је инжењер Миомир Стевановић.

„КУПРЕС“ РАШИРИО
ЈЕДРА

Которска „Југоцеанија“, трећи по величини флоте поморски превозник у нашој земљи, багатија је за још један пловни објекат. Из брода градилишта „Варне Минде“ у ДР Њемачкој, где је саграђен, на прву пловидбу кренуо је брод „Купрес“, полуkontejnerски пловни објекат, носивости 18.000 тона. „Купрес“ је са посадом од 30 чланова и са заповједником **Момиром Јовановићем**, кренуо на пут према далекој Аустралији.

МРЉА ОД 50 АРИ

Тиватски залив је по-ново озбиљно загађен. Прије неколико дана, у овом, најчистијем дијелу залива Боке Которске, примијењена је велика нафтна mrља. На терен су одмах изашли инспектори Лучке капетанije из Котора који су утврдили да је нафта, помијешана са моторним уљем, пре-крила површину од 5.000 квадратних метара.

Ово је друго загађивање Тиватског залива за веома кратко вријеме. Ко га је проузроковао за сада се не зна. Такође се не зна ни да ли ће и какда ће mrља бити уклоњена.

С. Г.

● УСКОРО У БУДВИ

КОНГРЕС
ТУРИСТИЧКИХ
АГЕНЦИЈА

У ПРОСТОРИЈАМА хотела „Аvala“, од 13. до 15. децембра, одржаће се V конгрес туристичких агенција Југославије. У раду конгреса биће новина, како у самом радном дијелу, тако и у осталим пратећим активностима. Као прво на V конгрес ће по први пут бити по звани страни представници и партнери, који ће имати прилике да, у оквиру посебно концептираних, тематских радних сједница, изнесу своје мишљење и погледе на одређена питања југословенског организованог туристичког промета.

Идеја о интернационализацији конгреса била је и раније присутна, али с обзиром да су на досадашњим конгресима обраћиване теме које су увијек биле искључиво од интереса за југословенске организације, стране представници нису позвани.

Пословна заједница сматра да су настали сви услови за укључивање страних представника у рад конгреса, што ће увељико допријећи обогаћењу садржаја овог склупта. Као гости на конгресу ће присуствовати представници националних асоцијација медитеранских земаља, еминентних европских земаља, и представници осталих асоцијација и организација са којима ПЗТОУР има сарадњу. Извршни одбор Конгреса је постигао договор са великим туроператорима тако да ће и њихови представници учествовати у раду Конгреса.

Водећа тема Конгреса биће „Туристичке агенције у стратегији развоја туризма“, док ће остале радне теме бити у знаку побољшања квалитета услуга у туризму. Одржаће се и округли стручни симпозијум на тему положаја Југославије на ино-тргишишту, побољшање квалитета услуга.

За стране представнике организоваће се „ОПЕН ФОРУМ“, дискусије, на тему информације и квалитета услуга.

С. Г.

ЗАТВОРЕН ХОТЕЛ
„БУДВА“

Хотел „Будва“ је још 1. новембра затворен. Биће отворен тек 1. марта наредне године.

— Разлог што смо хотел затворили је, што су енергично порасле цијене електричне енергије и мазута, а хотел је малог капацитета, па би дошли у ситуацију, да по-слујемо са губицима, — вели нам **Рајко Карадић**, директор хотела „Будва“.

У овом хотелу ради 21 стално запослен радник, а тридесетак их је сезонаца. Хотел „Будва“ је стекао имиџ добrog угоститељског објекта у нашем граду. Поред гостију радне организације „Севојно“ из Титовог Ужица, чији је објекат, у ходу „Будва“ током сезоне су боравили и гости из других земаља, а када је било празних мјesta хотел је угошћавао и странце.

ВИКЕНД СТРУЈА

МИНОГИ станари стамбених зграда у нашој општини су нам се пожалили, да немају на својим електричним бројилима укључену викенд струју, која по закону треба да се укључи од петка у 22 до понедељка у 7 часова. Стакнари се опредијелиле за опремење заједничким укључивачима, али се то не у阖ије, па се укључује и најчешћи узорак, а то је укључивање од суботе

ТУДОРОВИЋИ, СТАНИШИЋИ И СВИЊИШТА, БЛИЖИ СВИЈЕТУ

ДАН новембарски, познојесени. Сунце проријује иза облака који су се надвили најобалом наповјештавајући скору зиму. Уз пут којим се возимо уз обалу — тишина. Тако по који аутомобил је зачас поремети.

• ТУДОРОВИЋИ

Кренули смо да обиђемо стара огњишта у Тудоровићима, Станишићима и на Свињиштима до којих је не давни стигао асфалт. Креће ми са Јадранске магистрале код Светог Јована, узбрдо. Аутомобил лагано клизи новим асфалтним траком која је стигла до Тудоровића, некада највећег и најживљег панчаревског села. Нешто преко два километра лијепог пута зачас смо превалили. У селу — тишина. Ни живе душе. Куће Јовановића, Анђела, Сандиковића, Ђурашевића и Кентера, запуштене и напуштене, озбиљно је нагризао зуб времена. Порушене и полупорушене пружају заиста тужну слику. Ко би рекао да је овде прије само четврт вијека бујао живот, да се ту ормила пјесма, да су обрађиване врате, чувала се стока.

— Опет ће бити живо, каже нам Илија Кентер, један од Тудоровића који се прво преселио у Свети Стефан, а потом саградио кућу у Будви. — Не као некада, али ово село ће оживјети. Саграђена је и прва викендница — вила од тесаног камена у којој се живи током лета. Обновићемо и старе домове, цркву и школу. Ето, ја се сам спремам да обновим и цркву Светог Саве, недалеко од села. Само када је стигао асфалт. Сада све можемо без великих напора.

Некадашњи житељи Тудоровића, истина, ту су били. Уз светостефанску обалу, где их је туризам одвео прије двије, три деценије, сапрадили су куће. Но, пошто су стари домови сада близке мору обећавају њихову рестаурацију.

• СТАНИШИЋИ

Станишићи, једно од најљепших мачинских села још прије неку годину је „цетињски“ пут повезао са свијетом. Вриједни мјештани, који су углавном насељени у Будви и Бечићима, али који су итекако везани за своје село довели су сопственим трудом воду, а недавно је постављен асфалт од магистралног пута који од Будве иде ка Цетињу, па до Доњег села. Враћајући се са краја села према Обали застичмо Марка Радова и Бранка Перова. Послују нешто испред Маркове кућице коју је саградио тик уз пуг који води у Доње село.

— Ту одмах изнад нас је папа стара кућа, прича Марко. — Лијепа и пространа, али је страдала у земљотресу. Нијесмо је обнављали, већ сам ја овде скрpio мало сувоте. Сада бих ту иза направио малу кухињу. Огњиште уствари да бих сушио месо и гријао се током

зимских ноћи када останем у селу. Данас је требало да ми дође радник, али са њима је тешко. Но, ево Бранка Перовића помаже...

Горе на Обали, дими из куће Ристе Перове. Старија Ристо који се добро држи и који дане проводи углазном у селу разговора са рођаком Савом Вукаловим. Уз огњиште причају шта још треба учинити да се што боље обнове стари домови који су сада много ближи мору и — туризму. И Саво и Ристо су вриједни, али какву млађи треба да се више уклуче да би село оживјело. Уз домаћу ракију и вино које је Ристо спремио ове јесени износе нам планове: пут ће помоћи да се обнове старе куће, стигла је вода, узораче се ледине. Стићи ће и туристи, кајку, зашто да не. Па одавде пушта јединствен поглед на нашу обалу, ту се мијешају приморска и планинска клима, успијевају воће и поврће. Све ће то, надају се привући млађе на прадједовску огњишта.

• СВИЊИШТА

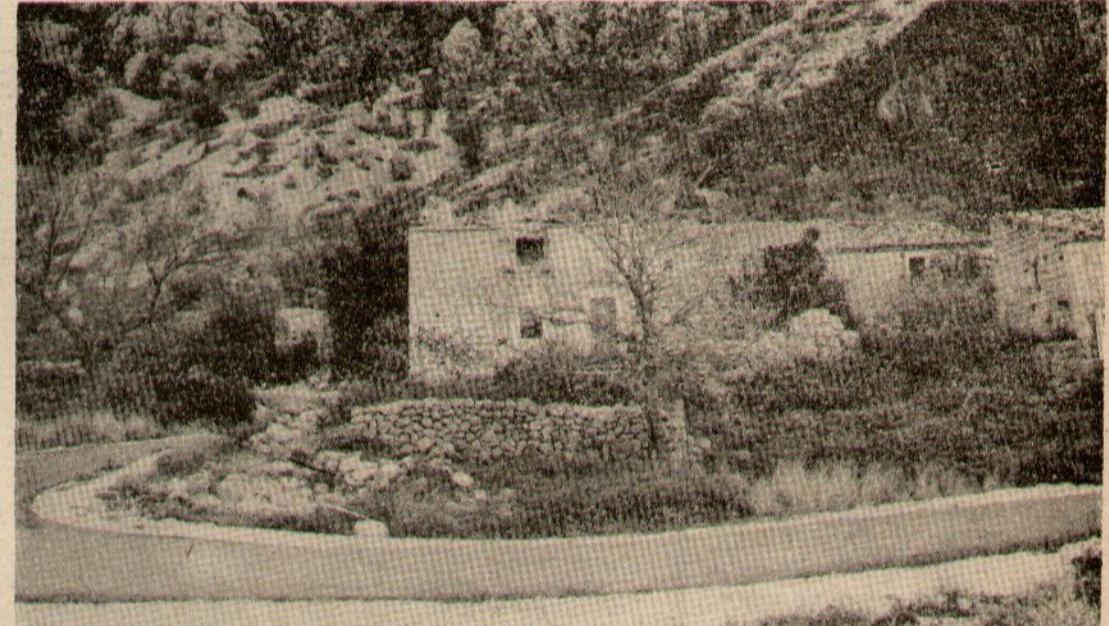
Од Топличког пута који повезује Будву са Лаством Грабљском, скрећемо новим асфалтним друмом ка селу Свињишту. Кају добило је име по свињама које је кнез Љубановић гајио ту. Вртаче око пута закоровљене, куће прекрио бршљан, тишина. Ми слимо да нема ни живе душе у том селу у којем су не тако давно живјели Љубановићи, Лучини, Зечеви, Добрљанини, Глушчевићи... Но, варимо се. Испред нас излази Стево Љубановић. Дошао је из Будве у село да нешто послује на запуштеном имању.

— Село је расељено прије 14 до 15 година, када је туризам одвео људе на нове послове, прича нам Стево. — Но, ово село које је напуштено добрим дијелом и због тога што је било без пута, повезано је асфалтном траком са магистралом. Ја сам први, још 1961. године напустио Свињишта. Но, први се и враћам. Обновићу ову струју кућу и ту ћу проводити већи дио времена. Надам се да ће тако поступити и остали који живе у Будви и другдје. Воду имамо, струја је ту само треба обновити далековод. Уместо корова на ливадама ће се гајити врће, узгајати лозе...

П. С. До ова три села асфалт је стигао захваљујући труду и акцијама мјештана који су дали свој допринос, помоћи Скупштине општине Будва и радних организација са овог подручја.

Саво ГРЕГОВИЋ
Владимир СТАНИШИЋ

Фотографије:
Ранко ВАШАНОВИЋ

Пут је стигао до краја села: Тудоровићи

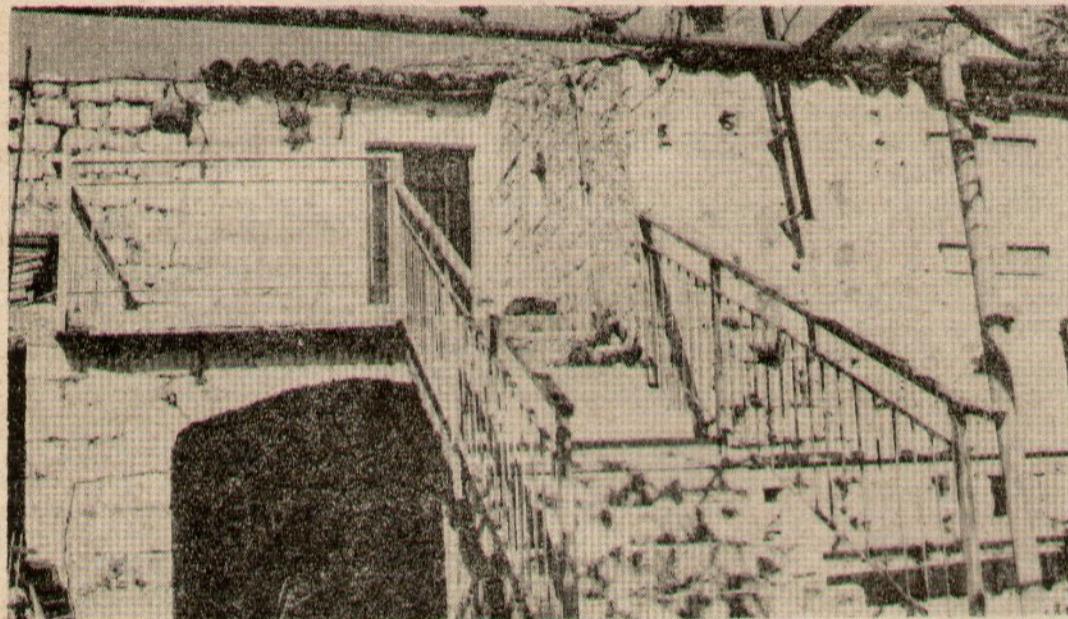

Колима до крајњих кућа: Станишићи

Стево Љубановић: први сам пошао, први се враћам

ДО СТАРИХ ОГЊИШТА

Кућа Марка Ф. Станишића

● У ОБЈЕКТИВУ КАМЕРЕ

ЖИВО ПОД МАСЛИНАМА

МАСЛИНЕ су на нашем подручју ове године изванредно родиле. Под њима је ових дана изузетно живо: дио плода сакупљају вриједни домаћини који су прије тога очистили терен. Кажемо дио, јер већи дио маслињака неће бити обран. Разлог: стабла су запуштена јер су многи дигли руке од својих некадашњих хранитеља. Има примјера да по стотину и више стабала стотијних маслина појединци уопште

нијесу припремили за брање и сакупљање плода. Тако ће „жуто злато“ трунутки испод тих „светих дрвета“ којима свако више поклања пажњу него ми на Црногорском приморју.

Но, они савјеснији као што су на нашим сликама Љубица Милошевић Греговић из Петровца са својим синовима и Божко Ивановић из Ивановића, не губе вријеме.

Снимио: Р. Башановић

Кућа Ника Р. Анђуше

КУЋЕ ХЕРОЈА

НА ове двије фотографије су куће пред којима је дана тихо. Једна, она у којој је рођен народни херој Марко Филипов Станишић у селу Станишићи је у нешто бољем стању. Истинा на њој нема спомен-плоче која би казивала да је ту рођен херој који је умро прије неку годину, али ће надамо се и то бити урађено, што је и наш дуг према овом неустрашивом борцу наше Револуције.

Кућа у којој је рођен народни херој Нико Радов Анђуš у селу Тудоровићи је напуштена и — запуштена. Скромна спомен-плоча подсећа да је у тој кући рођен овај преузлен војник Револуције који је храбро потиснуо у борби са четничкима у Мрчевцу код Тивта. Требало би учинити напоре да се поправи кућа у којој је херој рођен.

Ристо Перов и Саво Вукалов: Очекујемо да нам се придруже и млади

● СПОРОВИ НАПИ НЕОБИЧНИ

МОЖЕ, А НЕ МОРА

ЧЛАНОМ 26. Одлуке о грађевинском земљишту прописано је да се градско грађевинско земљиште носиоцу стапарског права може дати на коришћење непосредном погодбом ако се обавеже да ће у року од три године вратити стан. Иако ово „може дати“ јасно говори да и не мора да се да (јер то, коначно, зависи од критеријума и одлуке Скупштине општине), предлог Општинског одјељења за урбанизам и Извршног одбора Скупштине општине да се одбије захтјев Видоја Сјеклоћа, изазвао је дугу и, на моменте, веома непријатну расправу на сједници Вијећа удружења рада.

Како је од редовног управно-правног односа настао ванредни проблем, тешко је објаснити. Изјвесно је, међутим, да су општински органи управе у овом конкретном случају направили неке грешке (у ставовима Извршног одбора помињу се непрецизности у примјени процесних норма од стране Општинског одјељења за урбанизам, комунално стамбене послове и катастар) које су допринијеле да се све ово дигне на необичајено „гласни“ ниво.

Све је почело 23. фебруара ове године када је Видоје Сјеклоћ поднио захтјев Општинском одјељењу за урбанизам, комунално стамбене послове и катастар да му се додијели непосредном погодбом грађевинска парцела по вршине 470 квадратних метара (парцеле 1997, 1998 и 1993/3 КО Будва) ради изградње породичне стамбене зграде. У захтјеву је навео да се обавезује да у року од три године изгради породичну стамбену зграду, а друштвени стан који сада користи врати даваоцу стана.

Рјешавајући по том захтјеву надлежни општински орган управе је утврдио да је на поменутом земљишту према Детаљном урбанистичком плану Бабин До усвојеном 27. фебруара 1987. године (24 дана након подношења захтјева) предвиђена изградња породичне стамбене зграде.

Тиме су били испуњени услови да Општина може да да Сјеклоћу земљиште по његовом захтјеву. А да ли и хоће зависи и од критеријума и од других захтјева. У процјену између моћи и хтјети и опредјељивања којем захтјеву удовољити, настаје је изгледа читав проблем. Јер, у току је управни поступак по захтјеву 55 грађана који траже да им Скупштина општине додијели грађевинско земљиште и то по разним основама: због замјене за земљиште на којем је регулационим планом предвиђена изградња друштвеног објекта, због тога што им је раније одузето земљиште за изградњу друштвеног објекта, због експропријације стамбене зграде у којој станују, због изградње саобраћајнице, због тога што изградњом стамбене зграде рјешавају стамбено питање. Поједини од тих захтјева поднијети су још 1979, 1982. и 1983. године, и према већини Скупштина општине је у обавези да им удовољи.

Могућности Скупштине општине за додјелу земљиш-

та су много мање него што је број поднијетих захтјева. Тренутно има укупно 13 урбанистичких парцела које Скупштина општине може дати по основу замјене — дванаест је у оквиру ДУП Под Дубовицом, а једна у оквиру ДУП Бабин До.

У образложењу предлога за одбијање захтјева Видоја Сјеклоћа стоји и да Скупштина општине Будва још никоме до сада није дала земљиште по основу замјене

Видоје Сјеклоћа

за друштвени стан, као и да би се давањем земљишта Видоју Сјеклоћи, а истовремено и нерјешавањем 55 захтјева других грађана за замјену земљишта, повриједио принцип једнакости грађана и досљедног поштовања законских прописа.

Видоје Сјеклоћа, учествујући у расправи на сједници Скупштине општине, је истакао да му је надлежни општински орган прво одобрио замјену плаца, да о томе има и предлог рјешења, или да је послије под нечijим утицајем то рјешење преиначено и предложен доношење негативног и одбијање његовог захтјева. Сматра да он своје стамбено питање (шесточлана породица) може ријешити само изградњом породичне стамбене зграде и не види разлог због чега општина не жели да да земљиште као замјену за стан који би он вратио након изградње стамбене зграде.

То би у најкрајним цртама био основ проблема. Како ће се ријешити остаје да се види, али се морају поставити бар нека питања због којих је изгледа до свега овога и дошло.

Прво, ако је ситуација са земљиштем за замјену којим располаже Скупштина општине таква каквом се представља, зашто се не рјешавају бар неки захтјеви тих 55 (односно 56) грађана, зашто се не утврде критеријуми и спријечи гомилављење захтјева.

Друго, ако је политика органа управе и Скупштине општине јединствена (а требало би да буде тако) како се могло десити да се појави макар и ради верзија (нацрт) рјешења о прихвату захтјева Видоја Сјеклоћа. То, свакако, нема никакву правну ваљаност, али није баш ни беззначајно. Ни за оног ко је поднио захтјев, ни за оног ко о њему рјешава.

В. М. СТАНИШТИЋ

● ПОДУХВАТ

НОВА АУТОБУСКА СТАНИЦА

ОБЈЕКАТ који недостаје метрополи црногорског туризма и који је веома важан за унапређење укупне туристичке понуде, је аутобуска станица. Садашња страда нема ни приближно услове за квалитетно пружање услуга, туристима, мјештанима и другима.

Изградња овог веома значајног објекта почела је прије неколико дана.

Објекат је лоциран у Будванској пољу у дијелу гдје су изgrađeni стамбени блок, Средњошколски центар, Дом здравља, Ауто-сервис и гдје ће се прадити спортски центар и други објекти.

У склопу аутобуске станице налази се „снек“ ресторан, капацитета 120 столица, мини маркет, као и низ пратећих садржаја, — гардероба, шалтерска служба, сигнализација и други.

Инвеститор је „Монтенегротурист“, а средства ће обезбедити „Монтенегроекспрес“ и Будванска основна банка. Извођач радова је грађевинска оператива „Ратко Митровић“ из Београда. Идејни пројекат је израдио архитекта Павле Поповић из Титограда, а главни пројекат Завод за изградњу Будве. Планирано је да се изградња заврши до почетка туристичке сезоне.

Након изградње Аутобуске станице, избегићи ће се конкуренција међу превозницима, дезинформација путника, поштоваће се ред вожње.

С. Гленца

● ДЕВЕТ МЈЕСЕЦИ ПОСЛИJE ПОЖАРА У ПЕТРОВЦУ

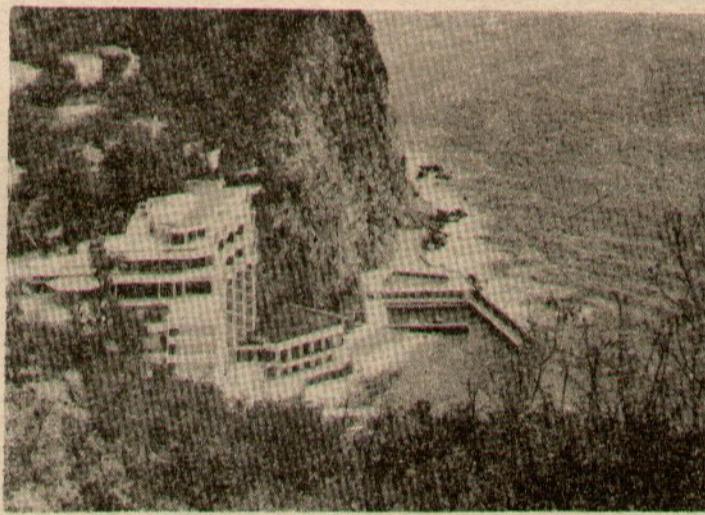
ТЕМЕЉИ ЗА НОВЕ ДОМОВЕ

У ЗГРАДИ техничког сервиса Радне јединице „Палас“, ООУР „Будва“, у Петровцу на мору 3. марта ове године, изгорио је цији први спрат тдје је живјело 10 породица са 31 чланом. Они су тога дана, о чему су „Приморске новине“ писале, остали без инђе ичега. Пожар је практично прогутао све за само сат времена. Ипак, у овој несрећи нико није страдао.

— Ове породице су смјештене у нашим вилама „Оливна“, јер то су наши радници, па је била и наша дужност да им помогнемо. Међутим, очекивана помоћ из цијеле наше општине, која је била најављена није стигла. Сакупљено је око 13 милиона динара и та средства смо појдјелили погорелцима. У овој акцији солидарности учествовало је само десетак радних организација и Скупштина општине, што је, сматрамо, веома мало, — рекао нам је Војо Грегорић, директор „Паласа“.

Како смо обавијештени у управи „Паласа“ од десет породица које су 3. марта остале без крова, уз помоћ од по 2,3 милиона динара, њих пет почеле су да прађе своје куће, јер им је прије тога Општинско вијеће Савеза синдиката додијелило плацеве солидарности. Осталих пет породица уселиће се до марта сљедеће године у исту зграду где је избио пожар. Наиме, ових дана ГРО „Комар“ из Доњег Ваљуфа почела је адаптација 14 стамбених јединица, чија је предрачунска вриједност 200 милиона динара, које обезбедиједила Радна јединица „Палас“.

С. П.

ХТО „МОНТЕНЕГРОТУРИСТ“
ООУР „МОНТЕНЕГРОЕКСПРЕС“

НАШИМ ЧИТАОЦИМА ЧЕСТИТА

29. НОВЕМБАР

НАЈСРДАЧНИЈЕ
ЧЕСТИТКЕ УЗ

ДАН РЕПУБЛИКЕ
ОПШТИНСКИ
КОМИТЕТ СК
БУДВА

ОПШТИНСКО ВИЈЕ-
ЋЕ САВЕЗА СИНДИ-
КАТА

СИЗ ЗА ОРГАНИЗА-
ЦИЈУ ОДМORA РАД-
НИКА БЕОГРАД ОБ-
ЈЕКТИ: „ПАРК“, „ШУ
МАДИЈА“, „ПЕТКО
МИЉЕВИЋ“

РО „ТЕХНОГАС“
КРАЉЕВО

ООУР „ТЕХНИЧКИ
ГАСОВИ“ ПЕТРОВАЦ

ООУР „ЈАДРАН ТР-
ГОВИНА“ БУДВА

ЗАНАТСКА ЗАДРУГА
„ПРИМОРЈЕ“
ЦЕНТАР ЗА РАЗВОЈ
МАЛЕ ПРИВРЕДЕ

БУДВА

ОМЛАДИНСКИ
СЕРВИС „13. ЈУЛ“
БУДВА

● ЗАПИСАНО У СТАРОЈ БУДВИ

КАМЕНИ ПОД ОКО ГРАДА

ИСТОВРЕМЕНО када се разноврсно медитеранско растење забогре бујним зеленим кроњама, стара Будва заблистаће новим сјајем, али у свом препознатљивом, и надасве очаравајућем ликом. Дан свечаног отварања њених капија још није одређен. Но, за сада је то небитан момент, али је зато посигурно да ће ово старо јединствено урбano споменичко здање, на чијем је тлу прва људска насеобина настала прије двије хиљаде и шест стотина година у мају идуће године обновљена и умножена заживјети новим животом. Улицама и трговима унутар градских бедема поново ће одјекнути кораци и жамор њених житеља и туриста, а у вечерњим сатима чуће се тиха пјесма, прана акордима са жица гитара и мандолина.

Свих 183 објекта порушених или тешко оштећених у земљотресу 1979. године, конструтивно су санирани. Фасаде и кровови камених здања добили су нови сјај и љепоту, уз строго поштовање свега шта су стари немарни кроз вјекове урадили. Почекло је и унутрашње уређење зграда, и то остаје као важан посао који чим прије треба завршити.

Управо треба да почне по-плочавање улица, тргова и пјацета, укупне површине пет хиљада метара квадратних. Рок завршетка посла је крајем априла идуће године. Такође тесаним каменом по-плочавање се површина од десет хиљада метара квадратних спољне стране градских бедема, према хотелима „Авала“ и „Могрен“, са једне, и према градском пристаништу, са друге стране. Тад

● Извођачи положили испит

● На реду Цитадела

● Занимљива археолошка открића

камени под постаће оаза за пјешаке и истицаће пуну ље поту каменог прстена који град опасује.

— Досадашњим извођачима, „Интегралу“ из Суботице који је обавио радове на санацији зграда, „Геосонди“ из Београда која је градским зидинама повратила првобитни изглед, и њиховим ободом уредила пјешачку стазу са које ће посетиоци Стари град доживљавати из „птичије перспективе“, као и организацији „Велимир Јакић“ из Шљевала јоја је уградила цјелокупну дрвенују на објектима, у потпуности смо задовољни — каже директор организације „Стари град“ која је бринула о овом сложеном и одговорном послу, Петко Митровић.

Управо је завршен пројекат уређења градске Цитаделе, која ће имати бројне садржаје. На њеном најгорњем платоу, са кога поглед пуша на морску пучину, уредиће се љетња позорница за одржавање разноврсних приредби. У једном дијелу бивше касарне налазиће се угоститељски садржаји са пространим терасама, а у другом клуб — галерија памињења за свечане прилике. Три просторије на Цитадели остављене су за уметничко занатство, док ће новооткривена двоспратна средњевековна кула, — коју су Аустријанци при-

ликом преуређења Цитаделе у војно утврђење били потпуно затрпали, намирење на је за постављање разноврсних изложби. Подрумске просторије, на улазу у Цитаделу, опремиће се за винотеку.

Приликом извођења радова на Цитадели, откривени су остаци цркве Свете Марије де Кастело, која потиче из дванаестог вијека. Аустријанци су је у оно вријеме порушили и остали су само бедеми који ће се конзервирати. Приликом отворења основе цркве, на мјесту где се налазио олтар испод су пронађени делови хеленистичке керамике што потврђује да је управо на том мјесту било прво насеље на простору садашње Будве. Ово сазнање, како истиче археолог Наташа Вукотић, представља својеврсно сазнање за историју настанка Будве.

При kraju је izrada пројектa за konzervaciju i djeležimicnu rekonstrukciju radožišćanske bazilike, koja potiče s kraja petog i početka šestog vijeka, a nalazi se na platou ispred ulaza u Citadelu. U njenom centralnom brodu otvoren je podni mosaik sa monogramima, cvjetovima, figurama ptica i geometrijskim ornamentima. Sve će se to prezentišati posjetiocima stare Budve.

Д. Новаковић

Испред Старог града љетос је било живо

ДЕСАНКА МАКСИМОВИЋ У БУДВИ

НАША позната пјесникиња ДЕСАНКА МАКСИМОВИЋ је 18. новембра, поводом обиљежавања 200 година рођења Вука Стефановића Карадића, у Средњошколском центру одржала школски час.

Десанка Максимовић је почела час са казивањем своје поеме „Крвава бајка“, а завршила је пјесмом из тек објављене њене збирке „Сајам речи“, издавача Универзитетске ријечи из Никшића.

Школском часу присуствовало је преко 400 ученика и професора Средњошколског центра.

„ИМЕ РУЖЕ“
И КОД НАС

ФИЛМ француског редитеља Жан Жака Аноа „Име руже“, снимљен према истоименом svjetskom bestsellеру Умберта Ека, током октобра се са пуно успјеха приказивао у Загребу. Филм је изазвао изузетно интересовање, кају у „Зета филму“, који је југословенски дистрибутор овог филма. За то vrijeme „Име руже“ у Zagrebu је видјело 60.000 гледалаца.

— Овај филм уbjедljivo је био најгледанији прописе године у СР Њемачкој, Великој Британији, Француској и Италији. Тек крајем године његово приказивање почне и у београдским биоскопима, где очекујемо значајно више гледалаца, а у Будви биће приказан прије Београда, рекао нам је Никола Краповић, директор „Зета филма“. С. П.

БУДВА СПРЕМНА

Предлог изнијет на сусрету југословенских и њемачких писаца на тему „Рат и мир у књижевности“, одржаном од 12. до 14. октобра, о чему је наш лист општинско извијестио своје читаоце у прошлом броју, да се стари писци ратници, непријатељи и побједници, као и њихови синови и кћери — такође писци — састају на 45. годишњицу побједе над фашизмом у СР Њемачкој, од стране академика Добрице Ђосића, прихваћен је од обадвије стране без резерве.

— Будва је спремна да буде домаћин овог скупа, уколико СР Њемачка не прихвати организацију овог скупа писаца свијета. О овоме смо званично упознали Удружење савеза књижевника Југославије у Француској 7 у Београду и Културно-информативни центар СР Њемачке у Београду, рекао нам је Велибор Золак, директор Културно-информативног центра.

ПРАЗНИК
РЕПУБЛИКЕ

ЧИТАОЦИМА
„ПРИМОРСКИХ НОВИНА“ ЧЕСТИТА

РЈ „СВЕТИ СТЕФАН“
— ХОТЕЛИ СВЕТИ СТЕФАН

★

ООУР „ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА“

БУДВА

★

АУТО — МОТО
ДРУШТВО

Б
У
Д
В
А

ХТО „МОНТЕНЕГРОТУРИСТ“

УПУЋУЈЕ СРДАЧНЕ ЧЕСТИТКЕ

ПОВОДОМ

29. НОВЕМБРА

ДАНА РЕПУБЛИКЕ

IN MEMORIAM

Др Мирослава-Мира Митровић

У БЕОГРАДУ је, 19. новембра 1987. ујутро, након краће и тешке болести, умрла ДР МИРА-МИРОСЛАВА МИТРОВИЋ, специјалиста интерне медицине, дугогодишњи радник у Радној заједници Републичког СИЗ-а пензијског и инвалидског осигурања радника у пензији, у Београду.

Рођена 1926. године, као најмлађе од седморе деце Ива и мајке Иванице рођене Дапковић, проживјела је и херојски подијела, са револуционарним путем своје породице кроз НОБ, учествујући у њој и сама.

Већ као гимназијалка, прошла је још једну школу,

школу интелектуалне комунистички оријентисане по родицама учитеља Ива Ника Митровића. Била је то борбена едукација, на пољу марксистичких идеја и интернационализма.

Послије рањавања на Челобиду у вријеме јулског устанка 1941. године, још током дијете, јавља се добровољно и прелази у Босну са других четрдесет бораца Ловћенског одреда.

Прекивијши тешке трагедије, погибију својих најмилијих за вријеме НОБ, оствари до краја рата вјерна својим револуционарним идејама, као активни учесник народно ослободилачког рата.

Послије рата студира медицински факултет. Предавано и покртвовано ради као љекар интерниста, но тешке године рата и проживљене патње оставиле су трага на физичкој конституцији и здрављу.

Нека нам херојски и покртвовани лик др Мира Мирослава Митровић, остане дубоко у срцима, јер можемо сигурно бити поносни, наше свијета револуционарни пут.

Мирјана В. ЈОВАНОВИЋ

АДИО, ХРИД

У СВОМ родном традији Тврдо у Холандији, у близини Уtrechta, послије тешке болести, умрла је наша сираћанка Хрид (Griet) Поповић, дугогодишњи туристички радник из Будве.

Послије 27 година живота у нашој средини, Цетињу и Будви, умрла је 7. а кремирана 12. октобра ове године, уз учешће најближих из Будве и многобројних холандских пољака и пријатеља.

Приликом задњег испраћаја, у свечаној сали Крематоријума у Дирену, у опроштајном говору у име породице је речено:

„Твоје је срце било у Југославији, живјела си тамо 27 година; вољела си планине, Јадранско море, Могрен плажу, а посебно људе, све те пријатеље који си тамо оставила. Приимијетили смо колико си била вољена тамо. Када си умирала твоје су мисли биле тамо...“

Пошто је завољела Југославију и њене људе, Хрид је наставила да посјећује и упознаје њене крајеве, па и Црну Гору. Тако је 1960. била на Цетињу и упознала свог будућег супруга који се бавио туристичком дјелатношћу. Хрид је послије годину двије добро научила српскохрватски језик и почела да се упознаје са историјом и културом Црне Горе и Југославије. Већ 1961. за вријеме туристичке сезоне, Хрид је водич гостију „Атласа“. Тако почине да користи знање енглеског, француског, њемачког и холандског језика. Године 1963. почине да долазе у Будву први холандски туристи, па је њено учешће потребно и корисно. Ради и као водич „Монтенегротуриста“ за холандске, енглеске и друге туристе. Представља у Бу-

дви више холандских и других туристичких агенција, а од 1983. обједињава рад туристичких водича за госте агенције „Феникс“ из Лондона и „Бемектурс груп“ из Ротердама. Од маја до октобра ради без предаха, обилазећи хотеле, водиче и госте на свом бицикли или у фиби, све до овогодишње туристичке сезоне, када ју је болест почела заокупљати.

Приликом задњег опроштаја од Хриде, поред осталих, вијенце и цвијеће су приложили „Монтенегротурс спрес“, „Словенска плажа“ и „Бемектурс груп“. У тренутку када је ковчег са посмртним остацима почeo да се са подијума на коме је лежала, креће према отвору за пећи, зачула се пјесма „Југославијо“, посљедња жеља коју је Хрид изрекла прије своје смрти.

Туризам у Црној Гори остал је без једног преданог и заслужног туристичког радника, а наша земља без једног великог пријатеља. Хрид, нека ти је вјечна слава!

М. М. Новачић

ФЕЉТОН „ПРИМОРСКИХ НОВИНА“

ТУРИСТИЧКО ДРУШТВО „ПРИМОРЈЕ“

ОДМАХ послије рата се и национализује кућа Марка К. Гргочина и отвара се нови хотел „Сутјеска“. Он је дugo био једини угоститељски објекат у Петровцу уз депаданс „Палас“. Тек нешто доцније подиже се хотел „Петровац“, који је у почетку био предвиђен за мотел, а 1965. врло лијепи хотел „Олива“. Трговачко предузеће „Металсервис“ продаје своје одмаралиште угоститељству, које овај објекат преуређује и добрађује и претвара га у хотел „Ризиера“. Нека предузећа подижеју своја одмаралишта као ПТТ из Новог Сада, Грађевинско предузеће „7. јул“ из Београда, Омладинско одмаралиште „Војводина“ из Новог Сада. Нешто доцније подиже се и хотел „Кастелла“, а послије великор земљотреса, када су разорени хотели „Олива“, „Петровац“ и депаданс „Палас“ подигнут је 1983. лијеп хотел „Палас“. На рушevinама старог Лазарета подиже се бар „Кастело“, а на самом утврђењу Споменик палим Паштровићима у НОБ-у и социјалистичкој револуцији 1963. До ције, 1978. подиже се и ново одмаралиште РВИ „4. јул“, а још доцније у Переји долу хотел „Ас“.

Посебно поглавље у историји друштва, свакако заузима његова плодна сарадња са феријалном студентском колонијом Београдског универзитета. Још 1923. неки студенти, а међу њима и Ђокица Јовановић, долaze на љетовање у Свети Стефан. Том приликом су обилазили и Петровац који им се необично сvidio. Године 1926. феријални студентски савез из Београда, долazi на идеју да организује и своје љетовалиште, како се онда звало „колони-

ја“. Узимају у закуп, дosta пространу и за њих погодну зграду Тома Ђ. Зеновића, која се налазила уз само плажу, близу ондашњих рушењина Лазарета. Зграду снабдијевају потребним најмештајем, а кухињу смјештају у полуразрушени Лазарет. У почетку, колико се сјећам, није било много смјења, јер интересовање, а ни финансијске могућности нимјесу биле велике. Касније, простиорије су им биле мале, па су користили за смјештај, мјесну школску зграду. Али, свакако је битно, да су они били први амбасадори и пропагатори туризма у Петровцу, а нарочито у Београду. Захваљуји њима у Петровцу од тада стиже и већи број туриста, нарочито родитељи студената, чланови њихових породица, њихови пријатељи и познаници, београдски глумци, чланови опере и многи културни и јавни радици. Од самог почетка пружају велику по мој друштву које је тек било основано. Као што сам већ напоменуо учествују у добровољним акцијама на уређењу Петровца; подизању парка, чиšћењу плаже и другом, а изнад свега постају главни организатори и извођачи програма културно забавног живота у Петровцу. Да би сарадња била што већа и друштво са своје стране на иницијативу неких млађих Петровчана, оснива и свој тамбурашки оркестар. Иницијатор за оснивање овог оркестра је опет био Милорад Переziн, веома талентован музичар.

Овај оркестар ради, не само за вријеме љета, него у току цијеле године. Приликом извођења драмских програма, које је изводила омладина из Режевића и Буљарице, оркестар би својим

присуством давао главни штимунг овим забавама. И не само тада, они су редовно обилазили Буљарицу, Режевиће, па чак и Тудоровиће и Пржно, приликом неких народних свечаности и изводили свој програм. Изнад свега, забављали су своје Петровчане, непrekidno, у својој Читаоници, скоро све до рата. Студенти су за вријеме свога боравка радиво припремали богате културне забавне програме, напреднији карактера, као и спортске програме. Изводили су скочеве, рецитације, поједиње одломке из познатих драма, као и „Коштани“, када је учествовао и наш чуveni глумац Рашица Плаović. Имали су добре оркестре, који су наизмјенично свирали испред свакога кафана и хотела и то потпуно бесплатно. Међу њима је било и одличних извођача народних пјесама. Дешавало се да би власти понекад и забрањивале извођење програма напреднијег садржаја. Важно је напоменути, да је међу студената било и велики број напредних, па чак и скојевца и комуниста, међу којима се нарочито истичао и наш познати политичар Светозар Вукмановић-Темпо. Још од раније је Петровац познат као напредно место. Ту је била основана и Прва партијска хелија 1919. и Прва комунистичка општина на Јадрану 1920. г. Разумљиво је да је тада забрањено КПЈ илегално дјелovala и имala своју организацију, а касније и већи број чланова Партије и Скоја. Разумљиво је, да је доласком напредних студената, успостављена тијесна сарадња са мјесним комунистима и скојевцима и одржавају се заједнички састанци и предавања. Напре-

дни људи и омладинци, све више узимају учешћа у Управи општине и Друштва, што свакако позитивно утиче на његов даљни развој. Петровачка омладина, заједно са студената организује веома атрактивне заједничке приредбе, међу којима су се истицале такозване „Петровачке ноћи“. Неза боравни су утициси из тих времена. По угледу на Венецијанске ноћи, поворка од неколико барки украсених са запаљеним свијећима и лампионима, у дивној љетњој ноћи уз пјесму и свирку раздрагане омладине кретала се полако уз обалу.

Петровачка омладина заједно са студената организује заједничко рибање, заједничке рибље гозбе на околним плажама као и заједничке излете, и то не само дуж обале, већ и по околним брдима. Посебно организују једногачица тајкуне у пливавању, веславању и ватерполу. Овим се изнад свега развија другарство. Стиче се међусобна познанства и пријатељства, што долази до изражавања, нарочито приликом срдачних дочека и испраћаја, када је било и дирљивих сцена. Гостопримство је исто тако, манифестишује на сваком кораку. Радо их прихваћају као своје најближе, тако да су они студенти, касније, по завршетку школовања радио дослазили у Петровца, као и њихова деца. То чак и данас ради, као пензионери, преко свог основаног Друштва пријатеља Петровца. Окупљају се и колективно сваке године долазе, па чак и изводе културне програме. Поред наших, 1938. г. овде стиже и једна група прашких студената. То је било непосредно пред упад Хитлерове армије у Југославију.

Летовалиште је долазило понеки Чех, али су били незапажени. Петровачка омладина и мјештани их дочекују и пријемају врло срдечно. Склапају с њима пријатељства, воде их на излете, а приликом њиховог одласка, уз логорску ватру, у Переziна долу, приређују вечери, уз прикладни испраћајни говор. Последњи ратни студенти више нијесу обнављали своје љетовалиште. Нешто доцније, 1956. Феријални савез из Новог Сада организује љетовалиште којим је руководио професор Васо Колак. Јетовалиште је било смјештено у кампу на Покрајици. Баш у то доба, КУД „Степан М. Љубиша“, које је основано послије рата, и наставило културне традиције, некадашње Српске читаонице, основане још 1890, било је солидно спремило Нушићев „Свет“. У договору са управом љетовалишта изведен је успјели заједнички програм на провизорној бини испред хотела „Сутјеска“. Доцније је Феријални савез Војводине саградио у Петровцу и своје стално Омладинско одмаралиште — „Војводина“. Друштво је у сарадњи са Туристичким друштвом и неколико наредних година давало за ферије сезоне квалитетне programe. То је било омогућено тек онда када је 1959. на иницијативу и уз помоћ Друштва, саграђена иза хотела „Сутјеска“ љетња позорница са биоскопом. Драмске секције Друштва је тада са успјехом неколико пута приказала комад „Вукац Паштровић“, што је пријатно дјelovalo на туристе, којих је било сваке године све више.

Војислав Н. ПЕРЕЗИН
(наставља се)

● БИБЛИОТЕКА У БУДВИ

ДРАГОЦЈЕНИ ПОКЛОН

Да добра књига лако нађе пут до читалаца, истини је која је одавно потврђена. На својеврstan начин она се потврђује на примјеру Библиотеке у Будви, па не великом броју запослених у њој даје подстrek za rad. и посебно њиховом ангажовању за придобијање нових читалаца и обогаћивању библиотечког фонда.

На полицама Библиотеке, која тренутно ради у доста скученом простору има двадесет пет хиљада про браних књига домаћих и страних књижевника, као и периодике и енциклопедијских издања. Попримљан је број оних које књига све више интересује, тако од пет хиљада житеља са ужег подручја Будве има хиљаду и стотину — читалаца, од којег броја седам стотина су ученици а остало грађани разног доба старости. Најста рији и највернији наш члан је професор математике у пензији, **Павле Вујовић**, добро познат бројним генера цијама цетињске гимназије, каже руководилац Библиотеке, **Бранка Лијешевић**, професор југословенске књи жевности.

Бранка Лијешевић нас је обавестила да је однедавно покренута акција дона тоства са циљем обогаћивања библиотечког фонда

путем поклона. Будванска основна банка је недавно купила и Библиотеки поклонила „Енциклопедију Британика“ у тридесет два тома, коју немају далеко већи и познатији библиотеке. У овој до сада непревaziђеној енциклопедији која се штампа на енглеском језику, на једном мјесту згуснуто је знање и искуство цивилизација од најстаријих времена до данашњих дана, и то јој даје посебну вриједност на свим меридијанима свијета. Приложима организација удруженог рада набављена је „Енциклопедија визуелне умјетности“ у десет томова,

— Поучени и охрабрени досадашњим примјерима о спремности организација у пружању помоћи, да обогаћивање књижног фонда, обратићемо се и другим организацијама да нас у започетој акцији помоћу, а не дамо се да ће и појединци да помогну. Не морају то да буду скупа издања — задовољили бисмо се комплетима домаћих и страних класика, и посебно ствараоцима из новијег времена, истиче наш саговорник.

У плану је иначе набавка универзитетских уџбеника, затим популарисање књиге путем пригодних плаката и на друге начине. Иначе, Би

блиотека има пет стотина књига на страним језицима, мањом добијених од поједи наца, као и од Америчке библиотеке из Титограда. Туристи у љетњим мјесецима често код нас наврате да књигу узму на позајмицу, а било је случајева да нам поклоње по коју књигу која се код њих затекла.

У старој Будви при kraju су послови на опремању про сторије за смјештај библиотеке и читаонице. У њеном приземљу налазиће се читаonica са домаћом и страним штампом. На првом спрату простор је намијењен за класику и белетристику, док ће се на спрату више налазити стручна литература, информатика и енциклопедијска издања, као и читаонице. На посљедњем спрату опремиће се дјеље одјељење. Посебну бригу обратићемо да ово одјељење опремимо са издањима преко којих не најмлађи читаоци отваравати љепоту и дражки писане ријечи, истиче у будванској „храму књиге“.

Д. Новаковић

ИЗЛОЖБА О ТИТИУ

ПРЕДСЈЕДНИК Скупштине општине, Владо Дулетић, је 17. новембра у холу Средњопколског центра отворио занимљиву изложбу „Тито у Црној Гори“.

Изложба је посвећена 50. годишњици доласка Јосипа Броза Тита на чело КПЈ (СКЈ) и новембарским праз

ницима. Изложбу је организовао Марксистички центар.

Овим приликом било је представљено педесетак фотоса који на илустриран начин приказују Тита у мје стима Црне Горе у која је долазио од 1940. до 1980. г.

СЛОВИНИЋУ
ПРВА НАГРАДА

НА угледном југословен ском салону ликовне умјетности, „13. новембар“ у Цетињу, нашем сликару Слободану Словинићу припадаје прва награда у износу од 150 хиљада динара за рад „Велико ишчекивање“.

Овом приликом и Стеван Лукетић, скулптор, такође Будванин, напраћен је са 60 хиљада динара од стране СИЗ за културу Цетиња.

Остале награде су припадале: Дубравки Матић-Мацдин, Рајку Тодоровићу, Николи Парану, Николи Вукосављевићу и Зорану Јовановићу-Добротину.

На овогодишњој изложби учествовала су 52 ликовна ствараоца из цијеле Југославије са 94 рада. О добитницима је одлучивао жири: Славољуб-Вава Станковић, предсједник Удружења ликовних умјетника Србије, Мило Павловић, предсједник УЛУЦР, Љуба Гамулин, руководилац дубровачке галерије „Себастијан“ и Александар Чиликов, историчар умјетности из Цетиња.

С. Паповић

СРДАЧНЕ ЧЕСТИТКЕ
ЗА

29. НОВЕМБАР

СТАМБЕНА И
ШТЕДНО-КРЕДИТНА
ЗАДРУГА „ЕЛМОС“

БУДВА

◊

ЖИТОКОМБИНАТ
БАЧКА ТОПОЛА
ПЕКАРА

Б
У
Д
В
А

КАД ЈЕ ПАШТРОВСКА ГОРА ПАРТИЗАНЕ КРИЛА

У АПРИЛУ 1942. године са главнином партизанских снага из Црне Горе у Босну се нијесу повукли сви борци Приморског батаљона „Стеван Штиљановић“. Њих седамнаесторица остављено је — како се говорило — на терен, у позадину неупоредиво надмоћнијег непријатеља, са задатком да у непосредном контакту с родољубима и симпатизерима народно-ослободилачког покрета одрже њихову вјеру у побједу, ометајући непријатељске планове и припремају нове борце за предстојеће битке. У готово безизлазној ситуацији, када је глад харала и пријетила сваком дому, они су, стално у покрету, пред хајкама острвљених фашиста, морали да се склапају од окупаторских јединица — стационираних у Будви, Браћима, Петровцу, Бару, Ерчелима, Вирпазару и Сутомору — него и да се чувају од четника и такозваних националиста, који су се шепурили у свим мајинским, црнничким, па и у неким паштровским селима. Обећавајући окупатору да ће се раме уз раме с његовим војницима борити против Народно-ослободилачке војске, они су жељели да што прије ликвидирају, односно обезглазе малобројне партизанске снаге, па су, да би им то пошло за руком, спалили велики број кућа, позатварали чланове партизанских породица, а цјелокупном становништву забрањили да се бе спасавају.

Препуштени самима себи и властитој сналажљивости, врло често без икаквих веза и могућности да буду обавијештени о стању на близини и даљим фронтовима, „позадинци“ су као на једине изворе информација били упућени на писање „Гласа Приногорија“ и других окупаторско-квислинских публикација. Извјештили су се да читајући „између редова“ стварају што прихватљивију и оптимистичкију слику о стању у Црној Гори и даље, а лоше вијести су отписивали на рапчу фашистичке пропаганде. Тешко се, иначе, било по мирити са извјештајима непријатељских агенција — а они често нијесу били далеко од истине — према којима се на многоbroјним фронтовима од Баренцовог до Приногора налазило преко шест милиона фашистичких војника, 3400 бorbенih авиона, више од 3200 тенкова и других јуришних артиљеријских оруђа, 57000 топова и минобаца. Њемци и Италијани су се разметљиво хвалили да ће до половине 1942. године избити на Волгу, заузети рејон Кавказа, Сталјинград и Астрахан, стварајући тиме предуслове за уништење Совјетског Савеза као државе. То су биле пријетње, а стварност није била ружичаста. Отети су најбогатији индустриски и пољопривредни рејони у СССР-у, а послије девет мјесеци опсаде совјетске јединице су напустиле Севастопољ, тако да је Крим у цјелини био изгубљен.

Поражене код Донбаса и Вороњежа, совјетске јединице су се припремале да код Сталјинграда ухвате у сартни загрбаја елитну Паулусову армију. Партизанима није било тешко „десифровати“ шта значе формулати „исправљање линије фронта“ и „повлачење на погодије положаје“, које су се, с временем на вријеме, могле прочитати у окупаторским извјештајима, и наслутити да је започела толико очекивана офанзива Црвене армије и толико жућена фашистичка агонија код Сталјинграда. Један од њених поузданых знакова било је и упорно настојање представника италијанске армије да нуђењем „нових услова“ ликвидирају групу партизана на Паштровској гори, како би, у случају потребе, могли маневрисати с мање снага, а главни послати на Источни фронт.

Под неиздржљивим притиском, напавши се у веома незавидном положају, илегалци из тадашње будванске општине, изузев јединог јединог, предали су се тих дана на милост и немилост окупант

ПРЕГОВОРИ У ПРАСКВИЦИ

тору. Томе су, добром дијелом, допринијели родитељи и рођаци по јединих партизана, који су, оставши без перспективе, поклекли пред наговорима родбине, сматрајући да ће предајом спасити себе или, лично, жртвовањем, бар своје породице.

Ујверен да ће на сличан начин бити ликвидиране и остале по задинске групе, квислиншки командант из Будве поставио је ултиматум преостaloj седамнаесторици партизана који су се налазили на Паштровској гори: да се најдаље до 5. септембра 1942. сви без изузетка предају „националистичким“ властима. У случају да не поступе по том наређењу биће предузета „свеобухватна акција“, а од Команде националних трупа Црне Горе већ је затражено оружје и муниција за ту сврху. Упоредо с тим пријетњама и као потврда њихове озбиљности, по селима су, више него до тада, учествали покрети окупаторских и квислинских јединица, које се нијесу устручавали бруталнијег насиља. Ипак, све те мјере, предузимане са циљем да се сломи дух отпора, ни издалека нијесу дале жељене резултате: и под најтежим условима народ је обавјештавао, штитио, помагао и склањао своје борце.

Пошто су паштровски илегалци одбили понуду „националиста“ из Будве, италијанска команда покушала је да нађе друго решење. Сујротно очекивањима, она у почетку не поставља никакве услове, шта-више и не пријети, већ само „изражавајући“ да ступи у контакт са партизанским представницима. Обавијештени о томе и размишљајући о евентуалним преговорима, паштровски партизани су закључили да би, приликом сусрета с неким од виших италијанских официра, требало објаснити циљеве борбе, упозорити их на поступак окупаторских војника према недужном становништву у селима. С друге стране, преговарањем је требало добити у времену. Рачунало се и на углед код маса када бисе били сазнали о разговорима „на равној пози“ с представницима окупатора који се још увијек заносио недавним сном да стигне до Бакуа и Кавказа.

Послије првих корака и испитивања расположења партизана, у име гувернера Црне Горе, на сцену ступа бригадни генерал Антонио Луријани, командант сектора у Бару. Имајући „неограничена слања“, он за мјесто преговора нуди Цетиње, обећавајући партизанском представнику пуну сигурност. Партизани, уместо Цетиња, предлажу да се преговори воде на њиховом терену, у манастиру Прасквици, изнад Светог Стефана. Када је представник италијанске армије прихватио тај предлог, партизани су се састали на Томићијеви ћиви у Паштровској гори. Ту је одређено да у њихово име на преговоре иде Марко Лазов Кульча. Он ће се придржавати ставова који су на том састанку заузети, пошто се у међувремену није могло ступити у контакт са Окружним комитетом КПЈ ради добијања инструкција. Одређен је и датум преговора: 30. октобар 1942. год.

Преговорима су и италијанске стране присуствовали: бригадни генерал Луријани, његов син — потпоручник, тумач, поручник Папи, мајор Ћирино са ајутантом и осталом „свитом“. Као домаћин, присустан је био синђел манастира Прасквице Филарет Копривица, а „као посматрач“ командант „националних“ јединица из Будве Милivoје Н. Митровић. За обезбеђење је ангажовано око осам стотина италијанских војника и четника. Представник паштровских партизана, Марко Лазов Кульча, наоружан до зуба, али без икакве пратње, дошао је на место преговора са Паштровске горе.

Милосав ЛАЛИЋ

(наставак у наредном броју)

СИОРШ

НА КРАЈУ ЈЕСЕЊЕ ФУДБАЛСКЕ ТРКЕ

БУДВА ЧЕТВРТА

Михаило Маловразин

ЈЕСЕЊУ трку фудбалери Будве завршили су на четвртом мјесту. У петнаест мејча забиљежили су девет победа, два меча су се завршила нерешено, док су у четири сусрета доживјели пораз.

Двадесет освојених бодова у лиги у којој наступају Ловћен, Бокељ, Јединство, за Будву представља успјех.

Резултати су изнад свих очекивања, а исто тако неколико фудбалера својим понашањем деградирали су углед клуба и средине у којој живе. Повојмо редом.

Мјесец дана прије почетка првенства прилично неорганизована управа клуба је преполоварала са неколико тренера. У последњем часу избор је пао на Ивана Квеси-

ћа. Приликом преузимања клуба Квесић је имао на расpolaganju неколико искусних фудбалера као и неколико младих новајлија који су повремено играли у својим клубовима. Од првог да на Иван Квесић је засукао рукаве и прионуо на посао. Изабрао је сараднике Врабца, Козомара и Крковића. Четири тренера су послије дуже времена радили са свим категоријама.

Већ на почетку рада Квесић је напишао на отпор поједињих фудбалера и то оних који су годинама били камен спотицања овог клуба. Није им одговарао рад и дисциплина. Приликом сastављања најбољег тима готово увијек се негодовало, чак је било покушаја физичког напада на тренера Квесића.

Шеф стручног штаба Квесић није желио да одступа од свог плана и програма. Упорно је покушавао да не-дисциплиноване и неваспитане усмјери правим колосјеком. Када се помисли да се у томе успјело, двојица фудбалера Љубановић и Кољеновић су након завршене утакмице Будва – Јединство покушали да се физички обрачунају са тренером Будве. Намеће се питање да ли клуб и даље треба да то лерише недисциплиноване фудбалере у интересу резултата, или је дошло вријеме да се таквим спортистима захвали на даљој сарадњи.

С. Гленца

КОШАРКА

ПОТРЕБНЕ НОВЕ СНАГЕ

КОШАРКАШИ Могрене у новом првенству играју испод свих очекивања. На свом паркету су доживјели два пораза, које су са мудријом игром могли претворити у победе. Млади тренер Лабан је на правим мукама. Готово пред сваку утакмицу недостаје по неколико кључних играча.

— У овом рангу такмичења је пиз веома квалитетних клубова. Овај дио првенства је прошао у знаку младих и веома перспективних кошаркаша Сутјеске из Никшића, каже тренер Могрен Лабан. — Ми смо у овогодишњем првенству ушли прилично неприпремљени и некомплетни, што се и одразило на нашу игру. Ако желimo да се у наредној години нађемо у истом рангу, паузу првенства морамо искористити на најбољи начин. Неопходно је освежити екипу са неколико кошаркаша. Када би се Ђуричковић и Ускоковић поново укључили у рад вјерујем да би наш клуб изборио опстанак у лиги, што нам је и циљ.

Намеће се питање: зашто талентовани млади кошаркаши Рајковић, Милић, Божовић и остали играју испод својих могућности, а шта је натјерало Ускоковића и изузетно талентованог Ђуричковића који је неко вријеме боравио и у Будућности да напусте овај атрактивни и веома популарни спорт. Када би се поново нашли на окупу уз искусног Плану, Радуловића, Поповића и остale, Могрен би заузео високо мјесто на табели.

ОБАВЈЕШТЕЊЕ

● НАРЕДНИ БРОЈ „ПРИМОРСКИХ НОВИНА“ ИЗАЋИЋЕ 25. ДЕЦЕМБРА НА ПОВЕЂАНОМ БРОЈУ СТРАНА

РЕДАКЦИЈА

Оdbojkashi „Авале“

● ОДБОЈКАШИ СЕ ЗАХУКТАЛИ

ЈУРИШ НА – ПРВУ ЛИГУ

Оdbojkashi Avala у досадашњем току првенства знају само за побједе. Из утакмице утакмици су савладали искусни тим Електропривреде. Наредни сусрет је одложен, да би у трећем колу одиграли утакмицу која ће се дugo памтити. Наш противник је био дугогодишњи члан прве лиге и вишеструки првак Југославије, Спарта из Суботице. Можи одбоjkashi су на овом мечу изгарили до посљедњег минута. Овај веома исцрпујујући меч трајао је три сата и петнаест минута, што доволно говори о каквој борбености и упорности је ријеч. Остали противници су квалитетни, али изузев Црвене звезде из Београда, не видим противника који би нас у овом часу побиједио.

Аvala има квалитетан тим

са изванредним стручним штабом на челу са Драганом Кларићем као и веома агуљну управу у којој са великом ентузијазмом раде Вељко Маровић и Никола Зеновић. За развој овог атрактивног спорта неопходан је и квалитетан спортички објекат. Не бисмо жељели унапријед давати пропнозе, али по ономе како се ствари одвијају у другој одбоjkашкој лиги, Avala ће заузети прво мјесто и пласирати се у прву лигу. Намеће се питање да ли већ сада треба размишљати о изградњи дворане, коју би користили одбоjkashi, кошаркаши, боксери, каратисти и остали спортисти као и ученици Средњошколског образовног центра који још увијек немају саду.

С. Гленца

● ВАТЕРПОЛО

УСКОРО О СВЕМУ

Средином идућег мјесеца одржано ће се годишња Скупштина ВК Будва, на којој ће се сумирати овогодишњи резултати. Да подсјетимо: овај клуб је у овогодишњем првенству, освојио прво место у другој лиги група југ. Освајање титуле првака у друголигашкој конкуренцији је био и највећи успјех будванској спорта. У квалификацијама за популјавање прве лиге Будва је доживјела два пораза. Након тих пораза колале су различите приче, но о свим тим успјесима и неуспјесима у квалификацијама биће више ријечи на годишњој Скупштини клуба. На овом скupu ће се говорити о млађим категоријама. На разним такмичењима нијесу билежили резултате који се од њих очекују. Дешавало се да у појединим мечевима доживе пораз и са високим резултатом, да би три кола прије краја одустали од даљег такмичења.

На овом скupu вјероватно ће бити говора и о стручном

кадру. Вјероватно да ће се поставити питање да ли овај клуб и даље да тренирају савезне ватерполо судије, који су неоспорно квалитетни, али овај посао им је хоби.

С. Гленца

УМРО ВУКОСАВ РАКОЧЕВИЋ

Од посљедица батина које му је 19. новембра у ресторани ВИП-а задао Милорад Пелевић (52), звани Зећо, у болници у Рисну је 22. новембра преминуо Вукосав Ракочевић, (51) пензионисани радник СУП из Будве.

Ракочевић је више година био активни сарадник нашега листа, врстан фотокоректор, чије су фотографије осим новинских стуба стизале и у разне монографије и изазивале дивљење на бројним изложбама умјетничке фотографије. Био је више година дописник дневног листа „Политичка експрес“ са овог подручја.

● БОКС

МАХМУТОВИЋ ПОНОВО У БУДВИ

Бантамаш Зићирија Махмутовић који је поникао у ВК „Будва“, годину дана бранио је боје титоградске Будућности.

— Поново сам се вратио у својејато, рекао нам је овај скромни боксер од кога наш клуб очекује завидне резултате.

С. П.